

Hollolan kunta, rakennusvalvonta

kirjaamo@hollola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 12.12.2023

Asia: Hollola Paimelantie 276 rakennuslupa

Hollolan rakennusvalvonta on pyytänyt lausuntoa rakennuslupahakemuksesta osoitteessa Paimelantie 276 Hollola. Tarkoituksena on purkaa kiinteistöllä olemassa oleva rakennus ja rakentaa tilalle uusi.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 4.12.2023 päivätyistä suunnitelmapiirustuksista lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hollolan Paimelantie 276 purettava rakennus ja tilalle rakennettava uudisrakennus sijaitsevat Kalliolan historiallisen kylätontin alueella (muinaisjäännösrekisterin tunnus *Kalliola*, 98010058). Kohde on muinaisjäännösrekisterissä statuksella *muu kulttuuriperintökohde*. Varhaisin maininta kylästä on vuodelta 1445 ja ensimmäinen maakirjamerkintä on vuodelta 1539, jolloin kylässä oli jo 19 tilaa. 1560-luvulle tilojen määrä väheni kuuteen ja vuoteen 1571 mennessä tiloja oli enää 4 (E. Tikkala, P. Taipale ja E. Sorvali 2012. *Päijät-Hämeen maakuntakaava, Historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi*). Vuoden 1853 kartalla ja 1840-luvun pitäjänkartalla kylätontti ulottuu laajemmalle, kuin mitä vuoden 2012 arkistoinventoinnin perusteella tehty mahdollisen muinaisjäännöksen aluerajaus. Tästä syystä tontin rajausta on laajennettu 2019 (J. Rahtola, T. Sepänmaa ja H. Poutiainen 2019. *Hollola Kalliolan-Paimelan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2019*).

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo / Lahten museot esittää kohteen arkeologista valvontaa uudisrakennuksen perustusten kaivamisen ajalle. Koska kyseessä on yksityinen ja pienialainen hanke, museon arkeologi suorittaa valvonnan virkatyönään. Valvonnasta ei tule kustannuksia kiinteistön omistajalle. Töiden aikataulusta tulee olla yhteydessä museon arkeologin hyvissä ajoin.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kiinteistö sijaitsee Kalliolan kulttuurimaiseman maakunnallisesti arvokkaassa rakennetussa kulttuuriympäristössä sekä maakunnallisesti arvokkaalla Vesivehmaan kulttuurimaisema-alueella. Maakunnallisesti arvokkaiksi kulttuuriympäristöiksi ja maisemiksi määriteltyjä alueita

koskee suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.* (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014) Lisäksi alue on Kalliolan kyläkeskus ja nuorisoseurantalo -nimisellä paikallisesti arvokkaalla alueella. Kalliolan kyläkeskus on edelleen tunnistettavissa vanhaksi ryhmäkyläksi, sarkajaon aikaiseksi kyläkeskukseksi. Maarekiterikylän nykyinen rantaa myötäilevä ja melko leveä viljelyalue oli nykyisessä laajuudessaan jo 1800-luvun alussa. Kylämäistä raittia muodostavat muun muassa 1800-luvulla hirrestä salvotut talonpoikaistalot piharakennuksineen, 1908 rakennettu nuorisoseurantalo ja entinen kaupparakennus 1930-luvulta. (Rakennusinventointi Hollola. T. Ahola, 2006; Päijät-Hämeen rakennettu kulttuuriympäristö. H. Wager 2006)

Alueella voimassa olevassa yleiskaavassa (2002) kiinteistö sijoittuu erillispientalojen alueelle 4A-2, jota koskevassa kaavamääräyksessä todetaan mm.: *Rakennuspaikan rakennusoikeutta koskevien määräysten estämättä saadaan olemassa olevaa rakennusta peruskorjata tai rakennus korvata uudella vastaavalla rakennuksella, mikäli rakennus soveltuu paikalle.* Kiinteistöön ei kohdistu suojelumerkintöjä rakennusten osalta.

Mainittuihin suunnittelumääräyksiin perustuen museo toteaa, että alueella tapahtuva uudis- ja täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja väriykseltään ympäröivään arvokkaaseen rakennuskantaan ja kyläkuvaan. Uudisrakennuksen julkisivupiirustuksissa rakennuksen katto, seinät, ovet, ikkunat, katon varusteet ja tehosteväri on kaikki merkitty mustiksi, mikä sopii erittäin huonosti yhteen alueen vanhan rakennuskannan kanssa. Alueella tulisi suosia siellä jo ennestään käytettyjä tai niihin sopivia värejä. Myös harja- tai aumakatto sopisi vanhan kylänraitin ympäristöön paremmin kuin nyt suunniteltu pulpettikatto.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Jasmin Puska
tutkija	Lauri Miettinen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus